1937 ий
15
НОЙАБРЬ
№ 84 (368)
Акшэ 5 ыр.

8-шэ ИЙ ЛЭКТЭШ

Чыла эл пролэтар-шамыч, ушныза!



Рвэзэ коммунист

ВЛКСМ
Маробком
дэн
Горком
орган

Лэнин-Сталин йолташын ўшанымыжым чаплын шуктыман

Вашкэ СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ кэчэ—12 дэкабрь шуэш. Кызыт тидэ историчэский кэчылан большэвик партийын вуйлатымыжэ почэш уло элна вийан йамдылалтэш. СССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаш — мэмнан родинысэ пўтынь шэмэр калыкшын Лэнин-Сталин партийлан мучашдымын прэданностьым ончыктымо дэмонстрацийыш савырнэн. Завод дэн фабриклаштэ, колхоз дэн МТС-лаштэ, учэбный завэдэний дэн общэствэнный организацийлаштэ да окружной прэдвыборный совэщаньылаштэ СССР Вэрховный Совэт дэпутатыш пэрвой кандидатлан калыкын йбратымэ вождьшо, эрык дэн пийалан илышым пушо кугу Сталиным, да тудын ўшан соратникшэ-шамычым выдвигатлэныт.

Сойуз Совэт дэн Национальность Совэт дэпутатыш кандидатлан Марий калыкат Лэнин - Сталин партийын пашажэ вэрч пэнгыдын кучэдалшэ, тўрлö тўсан шакшэ тушман кашакым ужын разоблачитлэн моштышо коммунист дэн бэспартийнэ большэвик-шамычым выдвигатлэн. Тэвэ мэмнан ўшан кандидат-шамычна: О. Ю. Шмидт, Пикинэ, Врублэвский, П. И. Андрэйэв, Карачэров, З. Я. Жаднов, Г. И. Игнатьйэв, Кэльбэдина, Богданов, Орэхов, Морозов, Торэйэв, Толстова, Фэдоров, Микэркин йолташмыт.

10 нойабрьыштэ мэмнан рэспубликысэ избиратэльный округ-шамычын прэдвыборный собраньыштым эртарэн пытарымэ.

Комсомол организацийын бойэвой задачыжэ — избиратэльный участкылаштэ политик умыландарымаш пашам ышташ партийлан вийан полшаш. Тугэ гынат, посна районлаштэ тидэ пашам пэш начар ыштат. Йоласал районысо комсомол организацийыштэ Сталинский Конституций нэргэн, калыкын выдвигатлымэ кандидатур нэргэн агитаций дэн пропагандым ойыртэмышынак н а ч а р шындымэ. Райкомол сэкрэтарь Никонов йолташ тидэ сэрйозно кугу политик пашам вуйлатэн шогэн огыл.

Агитаций дэн пропагандэ пашам Морко райкомолат ситышын организоватлэн огыл. Тидэ пашам ышташ посна пэрвичный организаций-шамычлан вымонарат огэш полшо. Садланак „Уркуат" дэн „Патыр" колхозласэ комсомол организаций-шамыч кызытат избиратэльный законым тунэмаш кўлэшын пижын огытыл. Нинэ ончыктымо райкомол - шамыч бўроштo альэ мартэнат посна агитатор дэн пропагандист-шамычын пашашат нэргэн колыштын огытыл. Чыла райкомол-шамыч агитатор, пропагандист, комсорг-шамычлан опэративнэ вуйлатымашым пуэн шогышаш улыт.

Комсомолын кызыт ыштэн шогышаш бойэвой задачыжэ—тидэ Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмаштэ большэвик партийлан эрэак полшэн шогаш.

ВКП(б) Обкомын чэрэтан плэнумжо нэргэн
информационно увэртарымаш

11 нойабрьыштэ ВКП(б) Марий Обкомын чэрэтан плэнумжо лийын.

СССР Вэрховный Совэтыш сайлаш йамдылалтмэ шот дэнэ плэнум организационно паша дэн политичэский агитацийын состойаньышт нэргэн ВКП(б) кум райком сэкрэтарьын информацийыштым колыштын да соотвэтствуйуший рэшэньым приниматлэн.

ВКП(б) Обкомын пэрвой сэкрэтарьжым Ч. И. Врублэвский йолташым паша гыч утарымэ да ЦК распорьажэньышкэ отозватлымэ нэргэн ВКП(б) ЦК-ан рэшэнийжым Обком плэнум одобритлэн.

ВКП(б) Марий обком пэрвой сэкрэтарьын обйазанностьшым шуктэн шогаш Обком плэнум З. Я. ЖАДНОВ йолташым утвэрдитлэн.

ВКП(б) ОБКОМ.

З. Я. ЖАДНОВ

Зиновий Йаковльэвич Жаднов 1924 ий гыч ВКП(б) члэн.

Тудо 1904 ийыштэ Горьковский область, Павловский район Сосновка йалэш пашазэ йэшэш шочын. Ачажэ дэн аважэ рэвольуций дэч ончыч да рэвольуций дэч варат пэнькопрäдильный фабрикыштэ пашам ыштэныт. Ачажэ кызытат Горьковский область Горбатов оласэ пэнькопрäдильный фабрикыштэ пашазылан пашам ышта.



Жаднов йолташ шкэ паша илышыжым 13 ийаш тўҥалын. 1917 ий гыч 1919 ий мартэ Н. Новгород олаштэ „Красный Октьабрь" Молитовский тэкстильный фабрикыштэ слэсарь-учэниклан пашам ыштэн. 1919 гыч 1920 ий мартэ рэмэслэнный училищыштэ тунэмын.

1921 гыч 1924 ий мартэ „Красное Сормово" заводышто слэсарьлан пашам ыштэн. 1920 ийыштэ комсомолыш пурэн, ик мыньэр комсомол йачэйкын организаторжо лийын. 1923 ийыштэ Сормовский организацийыштэ партий члэн кандидатыш пурталтын да 1924 ийын апрэль тылзыштэ туштак партий члэныш пурталтын.

1924 гыч 1927 ий Нижэгородский губэрнийыштэ комсомол пашам вуйлатэн шогэн. ВЛКСМ Лукойановский уком сэкрэтарьлан да ВЛКСМ Нижэгородский Горрайком сэкрэтарьлан пашам ыштэн. 1927 ий гыч 29 ий мартэ Нижэгородский Губпрофсовэтын инструкторжылан пашам ыштэн. 1929 гыч 1930 ий мартэ Н. Новогород олаштэ Лэнин лўмэш радиотэлэфонно заводышто да Гортрамвай парткомлаштэ сэкрэтарьлан, 1930 гыч 31 ий мартэ Крайоно вуйлатышын замэститэльжылан пашам ыштэн. 1931 гыч 1937 ий м а р т э Горьковский Крайкомышто, варажым 1935 ий мартэ ВКП(б) Обкомышто совторготдэл отдэл вуйлатышын замэститэльжылан да 1935 ий гыч совторгодэлын вуйлатышыжлан пашам ыштэн. 1929 ий гыч чарныдэ Горьковский Крайкомын да тэнийат ВКП(б) Обкомын члэнжылан шогэн.

МАРИЙ АССР, ЙОШКАР-ОЛАШ

Национальность Совэтыш сайлышашлан оласэ избиратэльный округын избиратэльный комиссиийышкыжэ

Шэргакан йолташ-шамыч! Роҥго район комсомол организацэ дэч, тугак пэлэ кыдалаш школышто туныктышо-шамычын погынымаш дэч мыйым Национальность Совэт дэпутатыш кандидатлан выдвигатлымэ нэргэн увэрым налынам.



Мыйын кандидатурым Националность Совэт дэпутатыш выдвигатлымэ комсомол организацийлан, пэлэ кыдалаш школышто туныктышо-шамычлан, окружной прэдвыборный совэщанийыштэ участвоватлышэ чыла шэмэрланат таум каласэм.

Млανэм кугун ўшанымыланда вэрч шокшын саламлэм.

Мый Лэнин-Сталин партийын ўдыржö, эрык калыкын ўдыржö оласэ избиратэльный округышто баллотироватлалташ кэлшымашэм пуэн, тидэ кугу ўшанымашдам оправдатлаш уло вийэм пыштэм. Социализмын тушманжэ-шамыч ваштарэш, Лэнин-Сталин партийын, Совэт Ушэм калыкын тушманжэ-шамыч ваштарэш ончыкыжат чарныдэ кучэдалаш тўҥалам.

Вийан лийжэ эрык Совэт калык! Вийан лийжэ Лэнин-Сталин коммунист партий! Вийан лийжэ мэмнан родной да калыкын йöратымэ вождьшо Сталин йолташ!

В. Ф. Пикина.

Национальность Совэт дэпутатыш кандидатлан

Валэнтина Фэодоровна ПИКИНАМ

рэгистрироватлымэ нэргэн Национальность Совэтыш сайлышашлан Йошкар-Ола оласэ 397 №-ан окружной избиратэльный комиссийын

ПУНЧАЛЖЭ

Окружной изиратэльный комиссийыш СССР Вэрховный Совэтын Национальность Совэт дэпутатышкыжэ кандидат шамычым выдвигатлымэ нэргэн пурышо докумэнт-шамычым ончымэк, окружной избиратэльный комиссийыш пумо докумэнт-шамычым „СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын" 56, 57, 58, 60 да 61-шэ статьашт почэш кэлшышылан шотлэн, окружной избиратэльный комиссий пунчалын:

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын" 60 шо статьажэ нэгызэш Йошкар-Ола комсомол актив, Марий фэльдшэр акушэр школ студэнт, прэподаватэль дэн сотрудник да Иошкар-Ола НСШ учитэль-шамыч сойуз погынымаш шамычын видвигатлымэ (погынымаштэ чылажэ 598 йэҥ лийын), 1908 ийыштэ шочшо, ВКП(б) члэн, ВЛКСМ ЦК сэкрэтарь, Москошто илышэ Валэнтина Фэодоровна Пикинан кандидатуржым Национальность Совэт дэпутатыш Йошкар-Ола оласэ 397 №-ан избиратэльный округэш баллотироватлалташ рэгистрироватлаш.

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын" 66 статьажэ почэш Валэнтина Фэодоровна Пикина йолташын кандидатуржым Йошкар Ола оласэ 397 № ан избиратэльный округыштыжо избиратэльный бўллэтэньыш пурташ.

„СССР Вэрховный Совэтыш сайлымэ нэргэн Положэнийын" 65 статьажэ нэгызэш пунчалым всэобщо свэдэнийлан публиковатлаш.

Окружной избиратэльный комиссий прэдсэдатэль—Микин.

Прэдсэдатэльын замэститэльжэ—Пономарэв.

Сэкрэтарь—Ситков.

Комиссий члэн - шамыч: Антипов, Пупырэв, Рьазинин, Суворов, Андрэйэва, Корольова, Хохлова, Данилов.

ОКТЬАБРЬ РЭВОЛЬУЦИИЫН КОЛО ИИЖЫЛАН

1937 ий 6 нойабрьыштэ Кугу тэатрысэ торжэствэннэ засэданьыштэ В. М. МОЛОТОВЫН докладшэ

I. Мэмнан сэҥымашын значэньыжэ

Йолташ-шамыч!

Тачә Совәт Ушәмын шәмәржә - шамыч Октьабрь рәвольуцийын колымшо ийжым кугу кугәшнымаш сознаний дәнә пайрәмлат. (Рӱжгә сово кырымаш).

Мәмнан кокла гыч тугайышт, кӧ шкәнжын сознательнә илышыжым 1917-ий мартә тӱҥалын гын, нуно мәмнан илышыштә Октьабрь рәвольуцийын тарватымә корәнной вашталтышым шкә опытышт дәнә шинчат. Пытартыш коло ийыштә кушшо тукым тошто, буржуазнә - помәщик Российын вийжым йӧршәшлан шалатымаштә да у социалистичәский стройым ыштымаштә участвоватлән. Тидә кәчылаштә мәмнан чыла олалаштә да йаллаштә, әлын кажнә илышә пусакыштыжә, шәмәр-шамычын шонымашышт социалистичәский рәвольуцийын кугу коло ийжын событийышт дәк, тудын чаплә сәҥән налмыж дәк да мәмнан ончылно почылтшо волгыдо ончыкылык дәк чумыралтын.

Совәт Ушәмысә пашазә дән крәсаньык-шамыч вәлә огыл, но тугак капиталистичәский әлласә дән колонийласә шәмәр-шамычат тидә кәчылаштә Октьабрь рәвольуцийын сәҥымыжлан кӧра йывыртымашан чувство дәнә тәмыт. (Рӱжгә сово кырымаш).

Совәт Ушәм вийын чакныдә кушмаштыжә, нунын шинча ончылно тидә вийын пәләдмаштыжә шәмәр-шамычын, государствәннә властьым кидыш налмәкышт, мом ыштән шуктән кәртмыштым нуно ужыт. Мәмнан тушман-шамыч, Октьабрь рәвольуцийын тушманжә-шамыч тудын значәньыжым изәмдашлан кәч мом ыштат гынат, кәч мом шонән луктыт гынат, мәмнан рәвольуций нәргән чын,—Совәт Ушәм нәргән искусдымо, чийалтыдымә чын,—чыла вәрә шыҥән пура, СССР дәч ӧрдыжкӧ торашкә шыҥән пура да шкә могырышкыжо чыла сознательныйым, капитализм ваштарәш кучәдал кәртшым чылаштымат сәҥән наләш. (Рӱжгә совым кырымаш).

Октьабрь рәвольуцийын кугу вийжә да тӱньамбал значәньыжә тыштә: тудо эксплоататор-шамычын гньотышт дәч да капиталист дән помәщик шамыч дәнә ыштымә куллык паша дәч утаралтмә нәргән шәмәр-шамычын сокровәнный шонымашыжым илышыш пуртән. Тудо шуко, шуко курым годым айдәмә тукымын ән сай йәҥыштын шонымыштым илышыш пуртән.

„У әра“ манмә мартә ик шӱдӧ ий вәлә огыл әртән. „У әрын“ адакат 1900 утла ийжә әртән, тунам гына, пытартышлан, вий ләктын; капитал ваштарәш, буржуазий дән помәщик власть ваштарәш кучәдалмашкә шәмәр-шамычым вӱдән нангайшә рәвольуционно организаций ләктын. 1917 ийыштә ? пашазә - шамыч крәсаньык - шамыч дәнә пырльа шкәныштын угнәтательыштым шалатәныт, властьым шкә кидышкышт налыныт, мәмнан әлыштә проләтариат диктатурым ыштәныт.

Социалистичәский рәвольуцийым тӱньамбалсә пәрвой импәриалистичәский сар вашкәмдән. Тудо Российысә пашазә шамыч дән калык массым вәлә огыл отчайаньыш шуктән. Тугә гынат, тидә жапыштә тӱньамбал капитализмын утларак лушкыдо звәнажә тошто, кугыжан, буржуазнә помәщик Россий улмаш. Вәс могырым, уло тӱньаштә утларак рәвольуционно классыш кугу Лэнинын вуйлатымыжә почәш большәвистский партийым ыштышә мәмнан әлысә пашазә класс ләктын. (Сово кырымаш).

Шуйнышо импәриалистичәский сар ончыч царизмым пытымашкыжә шуктән. Тудо Российын вийжым тунарә йавыктарән, государствылан тичмаш крах, шаланымаш лӱдыкташ тӱҥалын. Пӱтынь калык мирым, пәрәдышкым трәбоватлән. Россий буржуазийын да англофранцуз импәриалист-шамычын поддәрживатлымә, властьыштә шогышо кадәт, әсәр дән мәньшәвик - шамыч гын сәрым „кәч кузә гынат“ умбакыжә ышташ кычкырәныт. Тидә власть капитализмым да буржуазный класс шамычын господствуйущий положәньыжым аралән кодынәжә ыльә.

Тудо помәщик младдын шкә кидышкыжә вончаш обәспәчитлышашлан шуко миллионан крәстьанствә массын царизмым сӱмыралмыжым шотлән огыл. Младым крәсаньык - шамычлан пумо олмәш кадәтско - әсәровско - мәньшәвистский власть нуным йара сбрымаш дәнә пукшән. Пашазә-шамычын да оласә моло шәмәр лончын положәньыжә кажнә кәчын начарәмын, а Кәрәнскийын правитәльствыжә положәньым вашталташ шкәнжын чылт кәртдымыжым әрә утларак ончыктән шогән. Буржуазный властьым сӱмыралшаш нәргән вопрос пәҥгыдын шогалын. Тунам большәвик партий пашазә дән йорло крәстьанствым рәвольуций корныш шогалаш ӱжын. Тидә рәвольуций Лэнин манмыла,

„Эксплотатор-шамычым сәҥымашым пуа, крәсаньык шамычлан младым пуа, калыклан мирым пуа, пӱтынь тӱньасә социалистичәский проләтариатын сәҥымашым кондышо рәвольуцийыш ӱшанлә корным почәш“.

Тыгә Лэнин Октьабрь восстаньә дәч ончыч рәвольуцийын цәльжым опрәдәлитлән. Тидә цәль мәмнан рәвольуцийым моло рәвольуцийла дәч ойыртәмалт шогышым ыштән.

Чыла кӧргӧ да тӱжвал обстановкылан кӧра Октьабрь рәвольуций моло рәвольуций-шамыч дәч ойыртәмышан посна характәрым налын. 1918 ий йанварьыштә Всәроссийский Совәт сйездыштә Октьабрь рәвольуцийлан пәрвой итогым ыштымыжә годым Лэнин тыгә ойлән:

„Чыла кугу рәвольуций-шамыч тошто капиталистичәский стройым әрәак нәҥгыз мартә ӱшпытыл шуаш тыршәныт, политичәский правам сәҥән налаш вәлә огыл, но государствә управльәньыжым әк господствуйушо класс - шамычын, шәмәр - шамычым чыла сәмын эксплоатироватлышә да угнәтатлышә-шамычын кидышт гыч шупшын налаш да тидын дән ик кана йӧршәшлан чыла эксплоатацийлан да чыла тӱрлӧ угнәтәнийлан мучашым пышташ тыршәныт. Кугу рәвольуций-шамычак тидә тошто эксплоататорский государствәннә аппаратым кӱрлаш тыршәныт, но альә мартә тидым мучаш мартә шукташ лийын огыл. Тәвә Россий, шкәнжын озанлык дән политичәский положәньыжә ойыртышан лийын, кызыт государствәннә правлэньын шәмәр-шамычын шкә кидышкыштак тидә вончымашкә пәрвой шуын. Ындә мә, историчәский сор дәч әрыктымә корнышто, социалистичәский общәствын куатлә, волгыдо зданьыжым ышташ тӱҥалына, рәвольуцийын кумылжо дәнә младым чыла тӱрлӧ эксплоатаций, ӧкымлымаш да куллык дәч әрыкташ ӱжалтшә государствәннә властьын у, историйыштә уждымо типшә ышталтәш“. (Чот сово кырымаш).

Лэнин тидә ойыштыжо мәмнан рәвольуцийын чыла моло рәвольуций дәч рәшайушший ойыртышыжо ончыкталтын.

Париж коммуным тудын кӱчык жаплан лийшә сәҥымашыжә дәнә, кунам власть шәмәр шамыч кидыштә лийын, шотыш налаш огыл гын, чыла моло рәвольуций шамыч, дажә сайжә годымат, шәмәр-шамычын политичәский правашым икмыньар кумдаҥдымә да нунын положәньыштым ик жаплан куштылэмдымә дәч умбак кайән огытыл. Чыла нинә рәвольуций-шамыч властьым шәмәр - шамычын эксплоататорышт да угнәтатәльышт кидәш кодәныт. Властьышкә шогышо ик эксплоататор-шамычым вәсә вашталтәныт, но привәлләгированнә класс шамыч шкә господствуйущий положәньышт дәч лишаталалтын огытыл. Чыла нинә рәвольуций годым буржуазий шкә буржуазнә диктатуржым, шкә властьшым кодән кәртын.

Чыла тидә буржуазнә рәвольуцийыштә участвоватлышә —шәмәр-шамычым палэ разочарованьыш кондыдә кәртын огыл. Тидә рәвольуцийыштә шәмәр-шамыч улан класс-шамыч властьын гньотшо дәч утлаш, манын шкә цәльышт дәнә, шкә тыршымышт дәнә да ӱшанымашышт дәнә участвоватләныт. Но чыла буржуазнә рәвольуций-шамыч тышкә кондәныт: тидә тыршымаш дән ӱшан властьым шкә кидәшышт аралән кодышо эксплоататорский класс шамычын ваштарәш шогымашәшышт шалаталтын. Чыла тидә рәвольуций-шамыч тидын дәнә пытәныт: калык шкәнжым нәудовләтворәнныйлан, цәльышкә шудымылан шижын. Тидә массыштә рәвольуцийлан разочарованьым, шәмәр-шамычын шкә вийыштлан ӱшаныдымашым шочыктән,—тидыжә угнәтатәль класс шамычлан полшән.

1917 ий Октьабрьыштә тошто рәвольуций шамыч дәч, буржуазнә тип рәвольуций шамыч дәч у, социалистичәский тип рәвольуцийыш, тӱньакбал—историчәский савырнымаш лийын. Историйыштә пәрвой кана эксплоататор шамыч власть сӱмырал шуалтын, пашазә классын диктатуржо сәҥән, государствәннә управлэньә шәмәр-шамыч кидыш вончән. Шәмәр-шамыч кул гыч, угнәтьонно гыч, эксплоатироватлалтшә гыч әрыкан йәҥыш да шкә судьбаштлан тӱрыс оза лиймашкә савырнәныт. Пашазә дән шәмәр крәсаньык - шамыч властьыш шогалмәкә, пәрвой кана шкә шонымышт сәмын илышым ышташ йӧным налыныт. Тӱҥ вопросым—власть нәргән вопросым рәшитлымәк, пашазә класс крәстьйанствә дәнә пырльа у илышым тӱҥалын, „социалистичәский общәствын волгыдо зданьыжым“ ышташ пижын.

Октьабрь рәвольуцийын сәҥымыжә дәнә шәмәр-шамычын да айдәмә тукымын чыла ән сай прәдставитәльыштын шонымышт шукталтын. Тидә жап гыч ваш шогышо принципәш нәгызлалтшә кок тӱньан сорәвнованьыжә, у общәствын тошто дәнә сорәвнованьыжә, социализмын капитализм дәнә сорәвнованьыжә тӱҥалын. Тидә сорәвнованьыш чыла әллаштә вниманьә чумыралтын.

(УМБАКЫЖЭ 3-шо МОГЫРЫШТО.)



ОКТЬАБРЬ РЭВОЛЬУЦИИЫН КОЛО ИИЖЫЛАН

1937 ий 6 нойабрьыштэ Кугу тэатрысэ торжэствэннэ засэданьыштэ В. М. МОЛОТОВЫН докладшэ

УМБАКЫЖЭ

Тошто обществын нэгызшэ частнэ собственность ыльэ. Тунам производствын чыла срэдствыжэ капиталист, пойан шамыч кидыштэ лийын. Тыштэ, капитал вийыштэ, капиталист-шамычын властьышт кучалтын. Совэт власть озанлыкын капиталистический системыжым пытарэн да производство орудий дэн срэдствылан частнэ собственностьым отмэнитлэн, озанлыкын социалистический системыжым да социалистический собственностьым ыштэн. Производство срэдства дэн орудий йа социалистический государствэ кидыштэ, йа мэмнан, социалистический колхоз-шамыч да коопэраций кидыштэ лийаш тӱҥалыныт. Тыштыжат, туштыжат нуно посна йэҥ-шамычын вэс йэҥ шотэш пойымаш интэрэслан огыл, а калык интэрэслан, шэмэр-шамыч интэрэслан служитлаш тӱҥалыныт. Тидэ изи ваштaлтыш огыл, а обществым вожгычшак вэсэмдэн ыштымаш, тудын экономик нэгызшым вожгычшак вэсэмдэн ыштымаш.

Мландылан частнэ собственностьым отмэнитлымаш, фабрик да завод-шамычлан частнэ собственностьым отмэнитлымаш, кӱртньӧ корнылан да олалаштэ илымэ пӧртлан частнэ собственностьым отмэнитлымаш да тыгай моло мэрат мэмнан элыштэ капиталистический класс-шамычым да чыла паразит, нэтрудовой элэмэнт-шамычым йӧршэш пытарымашкэ кондэн. Мэмнан дэн ни капиталист, ни помэщик, ни кулак, ни купэц, ни калыкым моло нултэн илышэ-шамычат ындэ укэ улыт. Мэмнан закон-шамыч нунылан илаш да кэч могай паразитлан лэкташ огыт допускатлэ. Мэмнан общэствэннэ строй пашазэ дэн крэсаньык-шамычын кэлшэн илымашэ ышт нэгызалтын. Нуно шэмэр-шамыч Совэт гоч элым виктарат да шкэ у илышыштым ыштат.

Октьабрь рэвольуцийын тӱҥ цэльжэ тыштак ыльэ мо? Мутат укэ, тыштэ. Тыгэжэ, пашазэ класс шэмэр крэсаньык-шамыч дэнэ пырльа властьым шкэ кидыш кыжэ налын, тудын дэнэ Октьабрь рэвольуцийын тӱҥ цэльжым илышыш пурташлан чыҥжымак пайдаланэн. Мэмнан сэҥэн налмэ, а кызыт мэмнан тӱҥ законыштат возымо тидэ цэль могай пэш кугу сэҥымаш дэнэ илышыш пурталтын,—чыла тидэ нэргэн простой, но тул гай волгыдо шомак дэнэ Совэт Ушэмын приниматлымэ Сталинский Конституций ойла. (Сово кырымаш).

Сталинский Конституций Октьабрь рэвольуцийын побэдоносно сэҥымашыжэ нэргэн ойла. Мэмнан рэвольуцийын шкэ тӱҥ цэльжым пашаштэ шуктымыжо да у кугу сэҥымашыш кайаш шканжэ корным эрыктымыжэ нэргэн ойла.

Тыжэч Октьабрь рэволуцийын да тудын ыштымэ у стройын тӱньамбал значэньыжэ кушмаш.

У стройын нэгызшылан шэмэр массын государственнэ управлэньыштэ участвоватлымыжэ лийын шога. Тылэч посна Совэт властьын нимогай сэҥымашыжэ нэргэн мутат лийын ок кэрт ыльэ. Мэмнан элыштэ пролэтар диктатур сэҥымэ дэнэ да уло шэмэр-шамычлан государственнэ управлэньыштэ участвоватлаш мучашдымэ йӧным почшо кӱшӱл тип дэмократизмым, социалистический дэмократизмым илышыш пуртымо дэнэ гына, лач тидлан кӧра вэлэ Совэт государствэ ила да чарныдэ пэҥгыдэм шога. (Сово кырымаш).

Тидэ дэмократизмым буржуазнэ эллан дэмократизм гай огыл. Кӧ тудым умылэн огыл гын, тудо социалист огыл, пролэтар рэвольуционэр огыл, тудо шэмэр-шамычым капитал гньот дэч утарышаш вэк сознатэльнэ шогышо лийын ок кэрт.

Дэмократический тип буржуазнэ государствылаштэ граждан-шамычлан формальнэ тӧр правам увэртарат гынат, нунын кокла гыч иктышт могай ильыч, тугак эксплоатируйэмый да угнэтьонный лийын кодыт, а вэсышт—шкэ калыкыштым эксплоатироватлышэ да угнэтатлышэ лийын кодыт! Дажэ дэмократический буржуазнэ элыштат шэмэр-шамычлан дэмократий ангысыр рамкэ дэнэ ограничитлалтын да тудо эксплоататор классын господствуйущий положэньыжым ок пудырто да вэлэ чыталтэш. Буржуазнэ эллаштэ дэмократизмым господа-шамыч шкэ интэрэсыштлан кучылтыт, а шэмэр-шамычын политический правашттым шараш кэч могай тыршымашат ваштарэш шогалмэкэ мийэн тӱкна.

Мэмнан строй вэсэн нэгызалтын. Государственнэ управлэньыштэ шэмэр-шамычлан мыньарэ активнырак да чыла могырым участвоватлат, мэмнан строй тунарэ пэҥгыдэ лийэш.

Сталинский Конституций тидлан у доказатэльствым пуыш: мэ шэмэр-шамыч дэмократизмым тӱрлӧ могырымат вийангдымэ почмышто шогэна, мэ государствэ пашаштэ да мэмнан чыла общэствэнный илышыштэ шэмэр-шамычын участкыштым эрэак вийангдымэ корно дэнэ кайэна. Мэмнан стройын дэмократизмыжэ Совэт Ушэмысэ чыла граждан-шамычлан избиратэльнэ праваштэ кеч могай ограничэньымат корангдымэ дэнэ вэлэ огыл, ӱдрамашлан, пӧрйэҥ дэн чылт тӧрэк правам пумо дэнэ вэлэ огыл, СССР-ысэ чыла калык-шамычлан тӱрысак тӧр правам пумо да шэҥгэлан кодшо национальност шамычлан государственнэ полышым вийангдымэ дэнэ вэлэ огыл характэризоватлалтэш. Мэмнан стройын дэмократизмыжэ, тылэч посна, тидын дэнэ характэризоватлалтэш: мэмнан Конституций шэмэр-шамычлан пашаш ышташ правам, канаш правам да чыла шэмэр-шамычлан тӱҥалтыш гыч кӱшыл образованьэ мартэ окса тӱлыдэ тунэмаш правам пумо нэргэн ойла. (Сово кырымаш). Буржуазнэ государствэ-шамычын конституцийышт, нунын кокла гыч эн дэмократическийыштат тыгайым нимом огыт шинчэ. Шэмэр-шамычлан тыгай правашт нэргэн Сталинский Конституций, сэҥышэ социализмын конституцийжэ, социалистический дэмократизмын конституцийжэ вэлэ ойла. (Сово кырымаш).

Конституцийыш вэлэ огыл ончалза. Налза простой фактым. Налза кэч тыгай фактым, простой паша калык дэк, кӧм мэ фабрик, завод, колхоз стахановэц шамыч манына нунын дэк общэственный отношэнийым. Мэмна элыштэ производство пашаштэ сай образэцым пушо простой пашазэ дэн ӱдрамаш пашазэ-шамыч, простой колхозник дэн колхозница-шамыч чыла калыкын палымашыжым да почотым налыт. Могай элыштэ ыльэ тэҥгэчэ нигӧн палыдымэ простой пашазэ дэн крэсаньык гыч лэкшэ стахановэц шамыч, фабрикыштэ альэ моло общэствэннэ озанлыкыштэ сай паша образэцым пумышт дэнэ чылалан палымэ лӱман да калыкын йӧратымыжэ лийын кэртын? (Сово кырымаш). Буржуазнэ элыштэ, кушто пашазын пашаж дэнэ иктат ок интэрэсоватлэ, а пашазын кӧлан паша ыштымэ озажэ икгэ дэнэ вэлэ—тидэ паша гыч парыш налмэ дэнэ вэлэ интэрэсоватла, тушто иктаж мо тыгайэ лийын кэртэш мо?

Ик буржуазнэ элыштат тыгай положэньым—кунам простой пашайэҥ шкэнжын сай пашажэ вэрч чыла калыклан палымэ лийын кэртмым ужаш ок лий. А мэмнан дэнэ тидэ обыкновэнныйыш пурэн. Мэ чыла шинчэна: тидэ наук дэн искусствын йэҥгыштлан ущэрбым ок ыштэ, озанлык дэн культур ыштышэ-шамычлан ущэрбым ок ыштэ. Мэмнан строитэльствэ чыла отраслын да чыла тӱрлӧ творчэский пашан кугу прэдставитэльышт, мэмнан чыла трудовой интэллигэнций, общэствын вниманьыж дэнэ да государствын активнэ полшымыжо дэнэ авыралтыныт. Калыклан пашам ыштэн, альэ вэс паша отраслым частнэ вуйлатэн, мэмнан вуйлатышэ-шамычын „калык ӱшанымым да йӧратымашым налаш чыла нэгызышт уло“ манын Сталин йолташ ончыктэн. (Сово кырымаш). Кушто властьышто шэмэр шамыч шогат да кушто паша айдэмылан общэствыштэ почотный вэр пуалтын, тыгай строй чыла элласэ шэмэр-шамычын сочувствийыштым шупшылдэ ок кэрт. У Совэт стройын тӱньамбал значэньыжэ мэмнан шинча ончылнына кушкын шога.

Умбакыжэ. Тыгак тӱньамбал отношэньыштат совэт государствын рольжо палэ. Калык-шамычын кугу кэлшымашэшышт нэгызлымэ, СССР эн шолдра тӱньамбал событийыштат моло государствэ коклаштэ посна положэнийым налын шога.

Шкэ дэмократический праважэ да эрыкшэ вэрч крэдал шогышо испан калык дэк Совэт Ушэмын позицийжэ нэргэн каласымашат сита. Совэт Ушэм рэспубликанский Испаний дэк шкэнжын сочувствэнный отношэнийжым ыштымэ вэлэ огыл, а испанский дэмократический рэспубликын пашажым шкэ лышыл пашажлан, чыла прогрэссивнэ айдэм тукымын пашажлан шотлымыжо нэргэн вишак каласэн. (Сово кырымаш. „Виват Камрад Сталин!“ Вийан лийжэ рэспубликанский Испаний! „Ура!“ кычкырымаш). Испан дэмократийым поддэрживатлымаш тыгай чэствэ позиций дэч шкэныштым дэмократический эллан шотлышо буржуазнэ государствэ-шамычын правитэльствышт кунарэ мӱндӱрнӧ улыт.

Альэ Китайысэ событийым налза. Совэт Ушэм китай калык дэн шкэнжын сочувствийжым да йапон агрэссий дэн отношэньыжым ваш нападатлалтдымаш нэргэн совэтско-китайский пактым ыштымэ дэнэ ончыктыш (Сово кырымаш). Но моло государствэ-шамычын китай калык ваштарэш ышталтшэ колдымо агрэссийлан противодэствийым ыштымэ нэргэн ик йол тошкалтыштат альэ палэ огыл. Тыштат Совэт Ушэм иностраннэ агрэссийыш вэрэштшэ калык дэн шкэ посна позицийжым, шкэ частнэ отношэньыжэ дэн искрэннэ йӧратымашыжым ончыктэн, моло дэржава-шамыч ӱчашымаш гыч лэктын шога. (Сово кырымаш). Совэт Ушэмын тӱньамбал политикшэ чыла тидэ эртымэ ийлаштэ ваштaлтыдымэ ыльэ. Тынызлык вэрч утларак ӱшанлэ да мучкак лийын шогышо сторонникшым нигӧат ончыктэн ок кэрт. Тынызлык политикым мучкак шуктэн шогымашт, да тӱньамбал мирный отношэньым пэҥгыдэмдаш тыршымаштэ мэмнан эл шкэ вийжылан ӱшанымашэш эҥэртэн манмэ чын лийэш. (Сово кырымаш). Мэмнан дэнэ калык озанлык чарныдэ кушкын шога, культурный строитэльствэ чарныдэ нӧлталалтэш да мланна тӱжвал авантьурышто нимогай кӱлэшлык укэ. Тэк тидым вэсэ шамыч, нунын йол йымалнышт йӱла гын, ыштат. (Воштылмаш, сово кырымаш). Но ом шылтэ, мэ Йошкар армий да тудын куатшэ нэргэн тыршэна (вийан сово кырымаш) да авантьур лийын кэртмэ нэргэн, утларакшым фашист шамыч могырым, мэ огына мондо.

Кызыт СССР-ын тӱньамбал значэньыжэ мо дэнэ ончыкталтмын эн важныжэ—тидэ моло элласэ шэмэр-шамычын ушышкышт да настройэньышкышт Совэт Ушэмын посна политический влийаньыжэ.

Ожнысо рэвольуций-шамыч шэмэр-шамычлан рэвольуционный крэдалмаштэ разочарованьым шочыктэн гын, шкэ вийыштлан ӱшаныдымашым шочыктэн гын, мэмнан рэвольуций да тудын чаплэ коло ийжэ вэсым, йӧршэш мӧнгэшла вийаным ышта. Кызыт ындэ шэмэр шамыч капиталист дэн помэщик дэч посна илэн кэртыт манын, шэмэр шамыч власть—мэмнан жапыштэ эн кугу вий манын доказатлымэ ок кӱл (Сово кырымаш). Тидлан ӱшаныдымэ шамыч у стройыш да совэт власть лиймэ дэнэ тудын сэҥэн налмыжым ындэ шкэ кидышт дэнэ кучэн ончэн кэртыт. Шэмэр-шамыч властьын илышашлык формыжо мумо, тудын социалистический содэржаньыжымат почмо. Буржуазнэ рэвольуций-шамыч шэмэр-шамычын шкэ вийыштлан ӱшанымашыштым кӱрлашлан шуко ыштэныт. Но мэ йодына, Октьабрь рэвольуций дэн мэмнан совэт строй тидэ ӱшаныдымашым шалаташ да чыла тӱньасэ шэмэр-шамычын шӱлышыштын нӧлталаш шагал ыштэн мо?

Йужгынам шэмэр-шамычын вийышт шагалла койын, тидэ вий капитализмын плэнжэ гыч углаш ситыдымыла чучын кэртын. Буржуазий тыгай прэдрассудкым прививатлаш, шкэ вийлан ӱшаныдымашым прививатлаш чылажымат ыштэн. Шкаланжэ служитлыкташ тудо кӱсэныштэ фаль-

(УМБАКЫЖЭ 4-шэ МОГЫРЫШТО)

ОКТЬАБРЬ РЭВОЛЬУЦИИЫН КОЛО ИИЖЫЛАН

1937 ий 6 нойабрьыштэ Кугу тэатрысэ торжэствэннэ засэданьыштэ В. М. МОЛОТОВЫН докладшэ

УМБАКЫЖЭ

шивый социалист билэтан тӱрлӧ „социалист"-шамычын погэн. Тугэ гынат, пашажэ, ковэшнэ, шэмэр-шамычын вийышт ситыдымаштэ огыл. Пашажэ массын организованностьышт ситыдымаштэ, а тӱнҗӧ — классовый сознатэльность ситыдымаштэ.

Совэт Ушэм шкэнжын кугу социалистический сэнгымашыж дэнэ, пашазэ да крэстьан массылан шкэ вийыштлан ӱшанымашым внушитлэн, тыгай прэдрассудко-шамычым лунша. Пророчэствэ дэнэ заниматлаш огына тӱнгал, а ик фактым гына ушештарэна. Мэмнан элыштэ Октьабрьын сэнгымашыжлан ӱшанышэ йэнг-шамыч, ну кэч Октьабрь восстаньэ дэч ик мыньар тылзэ ончыч,, шуко ыльэ мо? Тунарак шуко огыл ыльэ. Тылэч вара положэньэ кугун вашталтэ. ССР Ушэмыштэ социализмын сэнгымашыжэ уло тӱньасэ шэмэр-шамыч коклаштэ шкэ вийлан ӱшанымашын вожшым кӱрыштын манын ойлымат ок кӱл. Тудо капиталистический гньот гыч утаралташ шонышо шэмэр-шамычын положэньыштым шуко шотышто куштылэмда. Тидэ шонымаш шуко эллаcэ шэмэр-шамыч коклаштэ писын кӱэш, тидлан ӧрман огыл. Шэмэр-шамычын шкэ вийыштлан ӱшанымашышт ындэ писырак да писырак пышташ тӱналэш. Октьабрь вашэш кэчылаштак Лэнинын „эн тӱнжӧ" угывэтьонвый дэн шэмэр-шамычлан шкэ вийыштлан ӱшанымашым внушитлаш" манын мэмнам туныктымыжым шарналтэна.

Октьабрь рэвольуцийын кок лу ийаш опытэшыжэ миллион пашазэ дэн крэсаньык-шамыч шуко у лан тунэмыч, шкэ вийышт дэк вэс сэмын относитлаш тӱнгальыч, шкэ сэнгэн кэртмыштлан ӱшанымашым прэдрассудко дэч ойырлаш тӱнгальыч—тыштэ, мэмнан сэнгымашын тӱнг да чынак тӱньамбал значэньыжэ.

II. Капитализм дэнэ сорэвноватлымаш

Мэмнан элыштэ социализмын сэнгымашыжым умлышашлан, тачэ кэчыласэ Совэт Ушэмым рэвольуций дэч ончычсо Россий дэнэ тангастараш кӱлэш. Мэмнан эл могай ыльэ да кызытэ могай лийын?

Рэвольуций дэч ончычсо Российыштэ властьыштэ капиталист да помэщик-шамыч шогэныт, нуным кугыжа вуйлатэн, а кугыжажым калыкыштэ Российын пэрвой помэщикшэ маныныт. Россий почэш кодшо утларакшэ мландэ пашам ыштышэ эл ыльэ. Промышлэнность начар атыланышэ да моло государствэ шамычын промышлэнностьышт дэч шуко шотышто шэнгэлан кодшо ыльэ. Лэнин тунамсэ Россий нэргэн тыгэ ойлэн: тудо „лийдымашан, уждымын шэнгэлан кодшо эл, кӱчызангшэ да пэлэдикий кызытсэ производство орудий шотышто Англий дэч ныл гана начар, Гэрманий дэч вич кана начар, Амэрикэ дэч лу кана начар" ыльэ. Утларакшэ нэлэ промышлэнность шэнгэлэ шӱдырнэн, вэт тудо промышлэнностьлан кӱлэшэш шӱым, нэфтьым, рудам, кӱртным, машиным, химический продукцийым пуа. Пэш пойан мландэ нэдр начар разрабатыватлалтын. Тугэ гынат, промышлэнностьын эн кугу отрасльлаштыжэ тӱнгэа-шамычын руш капиталист-шамыч огыл, а иностраннэ капиталист шамыч лийыныт. Шкэ фабрик да завод-шамычлан оборудованьэ утларакшэ граница вэс вэлнэ налалтын. Чыла шотыштат элын промышлэннэ почэш кодмашыжэ койын шогэн.

Иалыштэ тичмашньэк помэщик да кулак-шамыч, урьадник да зэмский начальник-шамыч господствоватлэныт. Лэнинын мутшо дэнэ ойлаш гын, мэмнан тэвэ мо ыльэ:

„30 тӱжэм эн кугу помэщик-шамычын 70 миллион дэсйатин нарэ мландэ, примэрнэ тынар мландэ лу миллион крэсаньык сурт шамычын лийын—сӱратын тӱнг фонжо тыгай".

Ик мыньар миллион крэсаньык-шамыч йӧршэш мландэ ӱадымаш дэч посна кодыныт. Шуко крэсаньыкшэ мландэ шагал улмо дэнэ орланэн. Йалын кок кумышо ужашыжэ шужышо йорло-шамыч гыч лийын. Йорло да срэднякшамычын шуко массыжэ шкэнжын лапчык мландыжым да помэщик дэч арэндоватлымэ мландыжым тошто коча йӧн дэнэ шога вуй полшын дэнэ обрабатыватлэн. Йалыштэ шуко вэрэжэ барщиннэ систэмэ кумдак шарлэн ыльэ, вэс сэмынжэ, крэсаньык-шамыч шкэ начар инвэнтарышт дэнак помэщик мландым обрабатыватлэныт.

Калык озанлыкым разоритлыше да калык массын нэлэ положэньыжым пэш чот начарэмдышэ импэриалистичэский сарын нылымшэ идалыкэшыжэ Октьабрь рэвольуций лийын. Вашкэ тышкэ у дэйствий ушнэн, вэт помэщик дэн капиталист шамыч, иностраннэ интэрвэнт-шамычын полшымышт дэнэ мланна граждан сарым шӱйашлэныт, тудат тугак кум ий утлам налын. Граждан сар млэчна пэш кугу жэртвым трэбытлэн. Граждан сар пытымашэш промышлэнностьын, йал озанлыкын да кӱртнӧ корнын упадокшо пытартыш прэдэл мартэ шуын. Йал озанлык сар дэч ончычсо продукцийым кум ужаш гыч иктаж коктытшым вэлэ пуэн. Промышлэнность эша ӱлыкӧ волэн да 1920 ийыштэ сар дэч ончычсо продукцийын куд ужаш гыч ик ужашыж дэчат шагал пуэн.

Тыгай разрухо годым совэт власть калык озанлыкым восстановитлаш, йал озанлык дэн промышлэнностьым, транспорт дэн торговльым йӧнталаш пижын. Шуко ий кӱлэшла чучо. Большэвик-шамычын тушманышт шыдэшт куанэныт. А тугэ гынат мучашыжлан мо лэктын? Тыгэ лэктын, мэмнан эл шэмэр шамыч тидэ задачым кӱчык жапыштэ сэнгымаш дэнэ шуктэныт.

Чыла кугу промышлэнн о с т ь ы н продукцийжэ (1926-27 ийласэ ак дэнэ) 1913 ийыштэ 11 миллиард тэнгэаш лийын гын, а 1920 ийыштэ 1,7 миллиард тэнгэаш шумэшкэ мунчалтэн волэн гын, тэний 1937 ийыштэ тудо 90 миллиард тэнгэш утла шуэш. Сар дэч ончычсо уровэнь дэнэ тангастарымаштэ промышлэннэ продукций кандаш гана утла кугэммым тидэ ончыкта. Тышкэ эшэ иктым йэшарыза — промышлэнностьын да продукцийым ончыктымэ сар дэч ончычсо уровэньым мэ 1926 ийыштэ вэлэ шуын улына. Тыгэ, сар дэч ончычсо уровэнь дэнэ тангастарымаштэ промышлэннэ продукцийын кандаш гана утла шукэммыжэ пытартыш луатик ийыштэ вэлэ лийын. Промышлэнностьын чыла отрасльлаштыжат паша ынгдэ полный ход дэнэ шаралтын. Иатыр отрасльыштэ кызытсэ ончыл тэхникэ нигызэш коронной рэконструкций ышталтын. Йатыр эн кугу промышлэннэ отрасль угыч ышталтын: машиностройэньэ, химий, мэталлургий шотышто да молат. Рэвольуций дэч ончычсо Российын промышлэнностьшо моло эл-шамыч коклаштэ визымшэ вэрыштэн Йэвропышто—ныльымшэ вэрыштэ шогэн. Кызыт Амэрик Сойэдинэньэ Штат вэлэ промышлэнностьын валовой продукцийжэ шотышто СССР дэч ончылно шога. Совэт Ушэмын промышлэнностьше Йэвропышто пэрвый вэрышкэ лэктын. (Сово кырымаш).

(УМБАКЫЖЭ ВЭС НОМЫРЭШ ЛИЙЭШ).

Иоласал ВЛКСМ райком организацын состойанийжэ нэргэн

ВЛКСМ Маробком бӱрон 1937 ий 11 нойабрьыштэ лукмо рэшэньыжэ

Йоласал райкомол сэкрэтарь Никонов йолташын ВЛКСМ райкомын пашаж нэргэн докладым колыштмэк, ВЛКСМ Маробком бӱро шотла:

Йоласал райкомол да тудын сэкрэтарьжэ Никонов йолташ ВЛКСМ ЦК-ан IV плэнумжын да XIV - шэ Марий Область комсомол конфэрэнцийын сойуз кӧргӧ пашам сайэмдымэ, комсомолэц-шамычын политичэский бдитэльностьым нӧлталмэ дэн комсомолышто троцкистско - бухаринский да буржуазнэ националист-шамычын кодшо косаштым шалатэн да куклэн пытараш ончыктэн пумо гыч нимогай политичэски выводым ы ш т э н огыл.

Йоласал райкомолын да тудын сэкрэтарь Никонов йолташын пашаштыжэ тыгай кугу ситыдымаш-шамыч улыт: ВЛКСМ райкомолын аппаратыштыжэ (Алыков, Смирнов) да посна пэрвичнэ комсомол организацэ-шамыч (дэтдом Пэтров, Ларьков, Фэдотов, Киров лӱм колхоз пэлэнсэ комсомол организацыштэ Швэдов, Сэмьонов да молат) калык тушман да нунын пособник-шамычышт дэнэ куштырэныт.

ВЛКСМ райкомол комсомолэц да молодьож коклаштэ пропагандэ пашан кӱлэшыжым аклэн огыл. Комсомол организаций шамычым пропагандэ пашам вийэндашлан да тудын качэствыжым нӧлталашлан моблизоватлэн огыл. Садлан районышто 52 политшкол гыч 11 политшкол гына пашам ыштат.

Райкомол пионьэр организацэ-шамычым ок вуйлатэ да тудын состойаньыжым ок палэ.

ВЛКСМ райком комсомол массэ дэч кӱрылтын, комсомол организацэ-шамычым опэративнэ вуйлатэн ок шого. Район кӧргыштӧ комсомол озанлык шалатэн пытарымашкэ шуктымо, комсомол организацэ начар кушкэш. Критик дэн самокритикым нэудовлэтворитэльнэ шындымэ.

Райкомол комсомолэцшамычым да молодьожым Вэрховный Совэтыш сайлашлан мобилизоватлэн огыл. Садлан посна колхоз комсомол организацэ дэн колхоз молодьож Вэрховный Совэтыш сайлашлан начар йамдылалтэн да начар участвоватлэн шога. Утларакшым комсомол организацэ укэ улмо колхозлаштэ массэ-политик воспитатэльнэ паша ок ышталт.

ВЛКСМ райком комсомол дэн молодьож коклаштэ стахановский движэньым вуйлатэн шогэн огыл. Райкомол стахановэц-шамычым ок шинчэ.

XIV Марий область комсомол конфэрэнцийын рэшэньыжым кажнэ тӱнгалтыш комсомол организацыш шуктымо огыл.

БӰРО ПУНЧАЛЭШ:

1. Йоласал ВЛКСМ райком сэкрэтарь Никонов йолташлан политичэский бэспэчный лиймыжлан, бдитэльностьым йомдарымыжлан, сойуз кӧргӧ пашам сайэмдымаш вэрч рэшитэльнэ мэрым ыштыдымыжлан да троцкист-бухаринэц да буржуазнэ националист-шамычын кодшо косажым шалатэн, куклэн пытараш пиждымыжлан пытартыш кана прэдупрэдитлэн, строгий выговорым пуаш.

2. Никонов йолташ дэч кызытак райкомолын кӱшнӧ ончыктымо ситыдымаш-шамычым тӧрлаташ трэбытлаш да Никонов йолташлан кӱчык жапыштэ районышто тидэ пэрвичнэ комсомол организацылаштэ ончыктымо положэньым пытартыш пумо зайавлэньыжым ушын налаш. Никонов йолташлан ушэштараш: тидэ положэньым ок тӧрлатэ гын, паша гыч корангдалтэш.

3. Никонов йолташым 20-шо нойабрь мартэ пэрвичнэ комсомол организацэ комитэт сэкрэтарь-шамычлан курс-сэминарым эртараш обйазатлаш.

4. ВЛКСМ Обком бӱрон тидэ рэшэньыжым да комиссийын выводшым шуктымыжым таргэн, 21 дэкабрьыштэ ВЛКСМ Обком бӱроэш обсудитлаш.

ВЛКСМ Обком.

Отв. рэдактор—Г. М. ЭРСКИЙ.

Упол. Марлита А-450. Тираж 2860 Йошкар-Ола, Маргосиздатын 1-шэ типогр. ВЛКСМ Маробком дэн горком орган. Савыктышэ М. К